

Izhaja
tukrat na teden:
v torek, četrtek,
soboto.

ZA RESNICO OD BOJA DO ZMAGE! EDINSTV

Issued
three times a week.
Tuesday, Thursday
Saturday.

GLASILLO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILLO SLOVENSKE POD PORNE DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 50.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 26. APRILA — THURSDAY, APRIL, 26, 1923.

LETO (VOL.) IX.

ZAKON O MINIMALNI PLAČI.

Najvišje sodišče Zedinjenih držav je proglašilo protiustavnim zakon za delavke v distriktu Columbia. Dvanajstero držav je vzakonilo slične postave, tako zvane "Minimum Wage Laws," s katerimi se določa, da delavka mora prejemati najmanj po zakonu določeno mezo. Odločba najvišjega sodišča Zedinjenih držav, ki se tiče le zakona za distrikt of Columbia, utegne seveda vplivati tudi na slične zakone v drugih državah; radi tege je ta odločba izzvala mnogo komentiranja v javnosti.

"Razsodba, da je minimalni mezdni zakon protiustaven, treba smatrati za veliko nesrečo, ki je zadeva delavke v Zedinjenih državah," trdi Mary Anderson, ravnateljica ženskega urada, ki spada pod U. S. Department of Labor. "Oni izmej nas, ki poznavajo industrijske razmere, v kolikor se tičejo žensk v Zedinjenih državah, so se zavedali že mnogo let nazaj, da velika večina žensk v industriji ne dobiva niti od daleč plače, ki bi zadostovala za vzdrževanje primerrega življenskega standarda. Tekom zadnjih štirih let je Women's Bureau preiskala mezdne razmere glede več kot 120 tisoč žensk in našli smo, da 80 tisoč od teh je zaslužilo manj kot \$16. na teden in da več kot 30 tisoč jih zasluži manj od \$10. na teden. Upali smo, da uveljavljenje minimalnih mezdnih zakonov bo eno izmej sredstev za zboljšanje tega položaja. Dobro nam je znano, kaj so takci zakoni storili v distriktu Columbia in drugje. Znano, da je povprečna mezoza za ženske v nekaterih državah, ki nimajo takih zakonov, znašala manj, kot je minimum, ki ga dovoljujejo zakoni v državah California, Washington, Oregon in v distriktu Columbia. Znano tudi, da so nekateri napredni delodajalci v mnogih krajih zagovarjali minimalni zakon kot sredstvo za stabilizacijo industrije in ustavitev resnično visokih standardov v industriji.

Kaj naj bo naš prihodnji korak? V tem trenutku je težko še kaj reči, ali zdi se mi, da je tu troje sil, ki utegnijo kaj stori v tem pogledu. Javno mnenje je morda najmočnejša izmed teh treh sil, in se lahko zanašamo na to, da bo javno mnenje v teku časa odločilo, da nikak delodajalec nima moralne pravice, — pa naj mu tudi najvišje sodišče daje legalno pravico — da bi plačeval ženski manj kot mezo, zadostno za življene. Napredni delodajalci, katerih je hvalabogu tudi precej v tej dejeli, bodo, kakor upamo, prepovedali nauk, da najslabše plačani delavci niso nikakor najceneji delavci, dočim morajo delavke same imeti priliko, da počakejo, da so vredne svoje plače."

Tako trdi ravnateljica ženskega urada in to popolnoma pravilno!

RAZMERE MEJ FRANCIO IN TURČIJO NAPETE.

Pariz. — Politični odnosi mej obema državama so tako napete in bati se je, da se na Lozanski konferenci še poostre. Državni krogi v Parizu so ozljeleni nad vztrajnostjo Turčije glede Česterjevih koncesij, ki jih je prejel ameriški admiral Čester od Angorske vlade. Admiral Česterju se bo poverilo polno moč, da zastopa interese Zedinjenih držav na Lozanski konferenci.

**STRAH PRED JAPONCI V
KALIFORNIIJI.**

Washington, D. C. — Postava, ki prepoveduje v državi Kalifornija zemljiško lastnino in najemnino rumenemu japonskemu plemenu, je prišla na dnevni red najvišjega zveznega sodišča v Washingtonu.

Državna postava Kalifornije pravijo razni pravosodni veščaki, da ni v skladu z zvezno postavo in je baje v protislovju 14-dodatku naše konstitucije, ki govorja o teh zadevah ravno nasprotno, namreč: "Da vsaka oseba naturalizirana ali pa rojena v Zedinjenih državah in ki je podprtvena sodni oblasti se smatra državljanom Zedinjenih držav. Nobena država v umju nima pravice napraviti in vsliti kake zasebne postave, ki bi krajšala te imunitete državljanom Zedinjenih držav, kakor tudi ne kratici kakemu državljanu pravice do svobodnega življenga, lastnine ali enake zaščitne sočinjske pravice."

Na podlagi tega dodatka k naši ustavi se upirajo Japonci v Kaliforniji proti zasebnim državnim postavam državljanom Kalifornija, ki sprejela svoječasno postavo za svoj teritorij, da noben rumenokožec ne more postati lastnik ali pa najemnik kakega zemljišča v njenem teritoriju.

Kalifornija je poslala najboljše advokate, mej njimi tudi generalnega državnega pravdinika Webb-a k razpravi, ki se te dni vrši v Washingtonu glede te afere. Webb je povdaril pred najvišjem sodnikom Taftom takoj:

"Beločrni ljudje se nočijo družiti z rumenokožci, Japonci, ki s silo derejo v Kalifornijski teritorij, kupujejo farme in beločrni namenoma spodrivajo, ker hočejo Kalifornijo popolnoma kolonizirati s svojim plenom. Ko ti silijo naprej se moramo beločrni umikati. Mi pa odločno povedano tega nočemo, ker ljubimo svoja lastna rojstna kraja."

Stvar je zelo komplikirana, ker 14. dodatek k ustavi in zasebna tozadovna Kalifornijska postava sta si v protislovju. Vendar upati je, da se bo našlo pot k rešitvi v zadovoljstvu kalifornijskih beločrni državljanov. Lastni državljanji bodo nazadnje tudi zvezni vladi vsekakor bolj pri srcu, kakor azijska rumena plemena.

**STAMBOULSKI ZMAGAL
PRI VOLITVAH.**

Sofia. — Bolgarski vodja agrarcev sedanji ministrski predsednik Stamboulski je zmagal pri narodnih volitvah za parlament z dve tretjinsko večino. Stamboulski je objavljal pri agitaciji, da bo delal za revizijo ustave in zmanjšanje politične moči kralja, ki je bil dosedaj še vedno absoluten gospodar pri vseh kočljivih začehah.

KRATKE AMERI- SKE VESTI.

Državni kabinet je odločno sklenil, da bo branil pravice Zedinjenih držav do koncesij, ki jih je prejel ameriški admiral Čester od Angorske vlade. Admiral Česterju se bo poverilo polno moč, da zastopa interese Zedinjenih držav na Lozanski konferenci.

Državni departement je obenem imenoval posebno komisijo, ki bo šla v Mehiko preiskavati tamošnje razmere glede uradnega priznanja od strani Zedinjenih držav. Upati je, da se bo mej Z. D. in Mehiku našlo pot do sporazuma, ki bo vodil do uradnega priznanja sedanje mehiške vlade.

Harding je včeraj v posebnem govoru podal javnosti vročke, ki silijo Zedinjene države na delo za svetovni tribunal. Kljubtemu, da je Harding ves navdušen za tak mejnaročni tribunal, v javnosti ni videti nikakoga zanimanja za stvar.

Iz Springfielda, Ill. se poroča, da je guverner Small razpisal nagrado \$50. za vsakega izmej treh zločincev, ki so včeraj pobegnili iz državne kaznilnice v Jolietu. Zasledovalci so mnenja, da so kaznjenci pobegnili v Chicago.

V New Yorku so arretirali včeraj nekega kubanca Picardo Del Valle proizvajatelja sladkorja v Kubi. Aretiran je bil radi goljufije, ki jo je vršil po mestu New Yorku. Od neke Julia La Vin je izvabil 52 tisoč dolarjev za neke nič vredne listine.

V Seattle, Wash. so povisili vožnje cene na mestni poulični železnici. S 5c. so dvignili na 8c. za potnika. Meščani so se nad obvestilom razburili in protestirajo, trdeč, da povišanje ni bilo potrebno.

Požar je uničil včeraj v Indianapolis, Ind. veliko tovorno postajo "Big Four" železnice. Zgorelo je mnogo tovornega blaga. Materialna škoda znaša nad 150 tisoč dolarjev.

V Chicago so potrošili prodajalci žganja in opojnih pičač nač dva milijona dolarjev, za podkupljevanje javnih uradnikov. To poroča prohibicijski direktor Rescoe Andrews. To pokazuje, da srebro ni zlato mariskata usta zamaši!

Blizu Willughby Split, v Virginiji je zadnji pondeljek padel ob morskom obrežju morski zrakoplov. Pilot in en mornarski častnik sta se na mestu ubili.

Velika avtomobilnska nesreča se je zgodila v Elmwood, Ohio, ko je na križišču "Big Four" železnice zadel brzovlak v neki avtomobil, v katerem so se nahajali štirje potniki. Avtomobil je bil ves razbit in vsi štirje potniki so bili na mestu ubiti.

V St. Helens, Oregon je uničil velika skladišča lesa požar ondote Columbia County Lumber Co. Več kot za 300 tisoč dolarjev vrednega lesa je zgorelo. Požar pravijo, da je bil zaneten po zlobni roki.

Vrhovni sodnik Zedinjenih držav Taft je včeraj obolel in je moral izostati od važnih obravnav, ki so na dnevnem redu najvišjega sodišča. Zdravnik trdijo, da bo kmalu okreval in da je le lahko prehlajen.

Iz Wausau, Wis. poročajo, da reka Wisconsin stáno narašča. Voda je poplavila že več milij zemlje in železniška proga Milwaukee & St. Paul je pod vodo najmanj za dva čevlja.

SLOVENCA USTRELJENA V CLEVELANDU.

Zadnji teden se je dogodila v Euclid, Ohio blizu Clevelandova velika tragedija. Neki vpijjanjeni Hrvat Peter Sokaš je ustrelil, ker ni mogel dobiti od Mr. in Mrs. Eli Radića obnove "second mortgage-a" obo. Mrs. Radić je ustrelil najprvo, zatem je ustrelil v glavo še Mr. Radića in zatem je pognal kroglo še sebi. Mrs. Radić je poščegla ranam in umrla zadnjo soboto opoldne. Mr. Radić pa v nedeljo. Mrs. Radić je sestra dobro znanega rojaka Mr. John Drašlerja iz Bradley-a, Ill., ki se je udeležil pogreba. Doma je bila iz vasi Lašče pri Borovnici na Notranjskem. Sorodnikom izražamo ob tej priliki naše globoko sožalje! Pokojnici pa R. I. P.

NOVA METLA V CHICAGO BOLJE POMET.

Chicago, Ill. — Tako številnih avtomobilskih nesreč nima zaznamovati menda nobeno drugo mesto na svetu kot ravnog. Od 1. januarja pa do danes je zaznamovanih 187 smrtnih slučajev. Koliko je bilo pa ranjenih pa sploh statistika ne kaže.

Predvčerajšnjim je novi policijski načelnik Collins izdal ostro odredbo vsem stražnikom, da se mora arretirati vsakega, ki se ne bo držal nove prometne postave. Takoj naslednji včerajšnji dan je bilo baje na sodniji pred mestnim sodnikom John Bugbee do 500 obtožencev, ki so grešili zoper novo prometno postavo. Po večini so bili obsojeni na denarno globo in sicer od \$5. pa do \$175. kakor je bil že slučaj. Več jih je bilo obsojenih tudi v zapor.

Z novo ostrešjo prometno odredbo, ki jo je izdal policijski načelnstvo proti blaznim avtomobilskim dirkačem se mora strijeti vsak pameten človek. V downtownu — v sredini mesta sploh človek ni bil varen pred avtomobilisti, če je hotel čez cesto. Naisi je bilo na ulicah polno občinstva ali ne dirkači so podili svoje avtomobili tjaven dan in ljudje so se v strahu razkopljevali v takih slučajih kot prestrane kokoši če kdo zavazi mej nje. Koliko smrtnih nesreč se je že zgodilo samo v tem letu pokazuje dovolj žalostno gori omjenjeno statistično poročilo sodnije same.

Blažne dirkače je prav lahko ozdraviti z ostrom kaznjim. Poslati jih za par mesecev v zapor, pa naj bo to bogatin ali revez, pa se bodo v prihodnje lepi obnašali s svojimi avtomobili. So že slučaji, ko šofir ne more pomagati ko se zgodi nesreča, toda slučaji, kakor so bili v zadnjem času v našem mestu so bili to slučaji, ki so bili skoraj rečeno nalašč povzročeni.

Takže nekotrijive avtomobiliste pa se naj pridno rabiti novih metel, ki izborno pometa, kakor to že pričajo včerajšnji slučaji.

FRANCIJA SPREJELA SUB- VENČNO PREDLOGO.

Pariz. — Francoska zbornica je odobrila subvenčno predlogo za podporo njene trgovske zbornice. Svet, ki je določena za ta namen je 110 milijonov frankov. V glavnem bo šla ta podpora za prekooceanske parnike. Spravili so ga v celjsko bolnico

JUGOSLOVANSKE NOVICE

CIVILNA VOJNA GROZI NA KITAJSKEM.

Shanghai. — Nad Kitajsko se zbirajo novi oblaki meščanske vojne. Dr. Sun Yat Sen je s svojo armado že v boju za doseglo kontrole nad južnovzhodnem delu Kitajske. Drugi spopad grozi mej generalom Wu Pei Fu in Čangsolinom, ki zna nastati vsak trenutek. Na vseh straneh je opaziti zadnje dni velike vojaške aktivnosti.

**NEMŠKI KANCELAR
CUNO TRDOVRATEN.**

Curzon je s svojem govorom izval nemške državnike. — Belgiji in Francozi prišli do nesporazuma.

Berlin. — Nemški državniki, ki so se bavili zadnje dni z izdelovanjem reparacijskih pogodb, da bi se iste predložilo sodi direktno ali indirektno Franciji, so radi Curzonovega govora, ki je pred dnevi napadel nemškega državnega kancelarja, da zavlačuje reparacijske predloge odločno proti Curzonu, kot da on nima ničesar za opraviti z nemškimi zadevami.

Lord Curzon je povdaril, da će sedanjem nemški kancelarom neče slišati in pospešiti korakov za poravnavo mej Nemčijo in Francijo glede reparacije, se bo apeliralo na nemški narod, da si izvoli druge predstavnike, ki bodo pri volji soodelovati za mir.

Belgiji ozovoljeni.

London. — Iz zanesljivih krovov se poroča iz Belgije, da so belgi ozovoljeni, zlasti zato, ker je Belgija ves tovorni promet, ki je preje šel skozi Belgijo čez Antwerpen v svet izgubila, ker ga Francija obrača skozi svoj teritorij. Na dnevnem redu mej belgi in francozi pa so še druge razne reparacijske podrobnosti, ki so začele razvojevati obo naroda.

Novi izgredi v Duesseldorfu.

Duesseldorf. — Železniške straže so sinoči arirale tri izvajalce, ki so izvajali francoske vojake, ki so stražili železniško progo. Več mladih fantov je predvčerajšnjim popoldne demonstriralo in prepevalo izvajalne pesmi. Vojaštvo je nastopilo in demonstrante razpršilo. Smrtnih slučajev ni bilo in niti ranjenih ni bil nihče.

ŠIRITE LIST EDINOST

DENARNE POSILJATVE.

Včerajšne cene so bile jugoslovanskim dinarjem:

100 — Din.	\$ 1.35
500 — Din.	\$ 5.00
1000 — Din.	\$ 11.60
2500 — Din.	\$ 29.00
5000 — Din.	\$ 57.00

Za italijanske lire:

50 — Lir.	\$ 3.25
100 — Lir.	\$ 5.75
500 — Lir.	

EDINOST

(UNITY.)

Izhaja vsak terek, četrtek in soboto. — Issued every Tuesday Thursday

and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 West 2nd Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo

Advertising rates on application

NAROČNINA:	Za Združene Države za celo leto	\$3.00
"	Za Združene Države za pol leta	\$1.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$3.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$1.75
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$3.00
"	For United States for half year	\$1.50
"	For Chicago, Canada and Europe per year..	\$3.50
	Chicago, Canada and Europe for half year..	\$1.75

ŠTEVILKA POLEG VAŠEGA NASLOVA ZNAČI DO KDAJ JE PLAČAN LIST.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARI naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Dopisi z torkovo številko morajo biti v uredništvu najkasneje do 12. ure dopoldne v soboto, za četrkovo številko do 12. ure ure dopoldne v torki in za sobotno številko do 12. ure v četrtek dopoldne.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

"Liberal league".

"Liberal League" — po naše liberalna liga — je novo delo, ki se je rodilo te dni na vzhodu. Ime samo že pove in tudi pokazuje, kako sreča ima to dete. Niso nam še poznani ustanovitelji novopečene politične organizacije, vendar po njih programu jih ni težko spoznati. Njih program je označen na kratko tako-le:

Čas je tu!

1. da se obnovi in upostavi respekt do postav in zakonov.
2. da se ustavi vmešavanje vlade v vsake domače razmere našega življenja.
3. da se vzdrži individualizem — zasebnost.
4. da se reši našo vlado od nadvladanja organiziranih manjšin, ki delujejo za interes posebnih grup in razredov.
5. da se potrdi pravico ljudskim zastopnikom, da smejo voliti po svojem lastnem prepricjanju in razsojevanju.
6. da se zabrani nepotrebno trošenje v vladni administracijski po znanstvenih metodah, kakor ilustrirano v narodnem proračunu.

K temu programu te nove liberalne lige naj bo nam dovoljno spregovoriti par besedi, kajti tiče se vsakega ameriškega državljanu zlasti pa nas revnejšega delovnega ljudstva.

Liberalna liga obstaja večinoma iz samo liberalno mislečih ljudi. Kaj je liberalizem smo pojasnili že večkrat. Liberalizem je svobodomiselnstvo, tega poznamo še izza dni, ko smo ga gledali doma na Slovenskem. Liberalec je strog materialist in logično temu individualist — zasebnik — kapitalist. Vsi svetovni kapitalisti v veliki večini so sami framazoni, ki kot taki na podlagi svobodomiselskega evangelijskega poveličujejo predvsem samoga sebe — a za srečo svojega bližnjega ne dajo počenega groša. Framazon, kapitalist evangelij ljubezni: "Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe," ni znan. Svoboda duha misli in poveličevanje samega sebe jih od tega odtegne, da se ne morejo prilagoditi tej moralni, ki je edina družabna vez v družbi. Logično temu delujejo za same sebe in to v vedno večji meri, da že ogroža obstoj ostalih revnejših slojev v družbi.

Da pa bomo dokazali, da so v tej novopečeni organizaciji kapitalisti v ozadju, hočemo pregledati njih program malo bolj natančno. Prva točka: "da se obnovi in upostovi respekt do postav," je zelo patriotska. Proti tej menda ja noben človek ne bo. Za to točko se je in se tudi vedno bo podpisal vsaki pravi Amerikanec z obema rokama če potreba. Toda, naši kapitalisti so navihani ljudje. Pričenjajo z patriotskimi vse povsod: seveda na način, ki je njim v korist. Vendar, da je prva točka samo maska za katero je skrito drugo naturno lice koristolovstva, sečaj vemo. Vendar za prvo točko smo vši!

Druga točka. Kaj pa ta pravi? Poslušajmo: " — da se ustavi vmešavanje vlade v vsake domače razmere našega življenja." Tu prihaja na dan že bolj naturno lice sebičnežev. Kaj naj se pa razume pod besedami "v razmerni našega življenja?" Nič drugega kakor to le: Kapitalisti namreč hočejo, da se jih pri raznih verižniških naklepilih pusti lepo v miru in ne nadleguje z raznimi investigacijami, kakor se to dela sedaj — dasi še ne začostno — ampak, da se jim pusti proste roke, da bi lepo sami delali, kakor bi hoteli. Sladkorni magnatje in drugi, ki so bili zadnje čase začlenjeni pri mestnem verižništvu so najbrže glavni spočetniki te nove liberalne lige.

Tretja točka: — "da se vzdrži individualizem." Za individualizem se ne poganja nihče bolj kakor bogatini, ki hočejo, da ostanejo vse dobitkanosne naprave in obrti v privatnih zasebnih rokah. Nihče bolj ne nasprotuje socializiranju kakšnih naprav ali obrti, kakor ravno individualisti. Tudi na tej točki je opaziti samo kapitalistično perje.

Cetrtta točka: — "da se reši našo vlado od nadvladanja organiziranih manjšin, ki delujejo za interes posebnih grup in razredov." Ta točka je pa zelo komplikirana. Vendar v njej je opaziti tudi kapitalistično željo do hegemonije — nadvlade. Toda kljubtemu, vsaj dokler so v državi politične stranke je ta točka neizpeljiva.

Peta točka: — "potrditi pravico ljudskim zastopnikom, da smejo voliti po svojem lastnem prepricjanju in razsojevanju." Ta točka pa odkrito povedano, ako bi prišla v veljavno bi ščitila umazano korupcijo po vseh javnih uradilih naše države. Voilci, ki bi izvolili v kongres svoje zastopnike bi ne mogli prisiliti svojih zastopnikov, da bi glasovali, kakor bi zahtevali voilci, pa naj bi se jim to tudi preje obljubovalo od strani zastopnikov predno bi jim bili poverjeni mandati. Bogatini bi jih kadar bi se šlo za njih koristi lahko bogato podkupili in ti bi glasovali, kakor bi hoteli, ker pravico bi imeli glasovati, kakor bi hoteli, ker pravico bi imeli glasovati, kakor bi sami hoteli po lastni volji. Ta točka bi bila največja zaščita korupcije — podkupova-

nja — v vseh naših uradilih in proti njej more biti vsak pošten in pravičen državljan!

Sesta točka: — "da se zabrani nepotrebno trošenje v vladni administracijski po znanstvenih metodah, kakor ilustrirano v narodnem proračunu." Proti tej točki tudi ne more biti ugovora, ker v administracijski se v resnici čestokrat troši denar, ki bi ga ne bilo treba. Ali pa se troši za take namene, ki so nepotrebni, za namene, ki bi bili pa potrebni in koristni pa včasih tudi naša država nema pare. Toda stvar je ta. Spočetnike te nove politične liberalne lige je treba poznati. Svojemu programu so dali glavo patriotska, ta vleče. Noge pa so mu naredili iz varnosti, kar znači zadnja točka. Kakšno je pa srce? Ta je pa čisto njihovega tipa. Ta bo gojih misli in iste posiljal glavi in nogam, slednja, bosta sušnji sreca. Stvar je nerejena umetno, namreč na način da bi vlekla.

Kakšen političen namen ima ta liberalna liga nam še ni podrobno znano. Ali misli ali ne poseči v širšem obsegu v politični metež našega ameriškega političnega življenja še ni znano. Vendar sklepajoč iz programa se lahko trdi, da mislijo. Njih program je ugoden za njih, zato so ga skovali. Je pa nasproten vsem revnejšim slojem naše države, zlasti pokazuje, da bi rodil grenke posledice za delovno ljudstvo. Zato bo tudi delavstvo prav gotovo napovedalo odločen boj proti tej ligi, ki hoče ustvari s svojim programom nič drugega, kakor edino močno zaščito verižništvu in samopoljubnemu koristolovstvu kapitalistov. Delavstvo menda ja ni tako nespatmetno, da bi pomagalo kapitalistom kovati suženjske verige za njih same! Zato bo na celi črti novi "liberalni ligi!"

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

Še enkrat Bučkavič in še nekaj.

G. M. TRUNK.

Bolj in bolj prihaja na dan, da je tragedija, ki se je odigrala koncem marca v Moskvi s katoliškimi duhovniki, nad vse pretresljiva. Vračajo se časi prvih krščanskih mučenikov. Sveta cerkev plaka z mučeniki, a se veseli. Kri, smrt, spone, ječa, mučenštvo še ni premagal svet, tuči vi ga ne boste. Vaša zmagovalna pesem je mrtvaško hropenje. Pritlikavci, palčki ste, pa jurišate na — obre, velikane. Nihilisti ste, ničesar nimate, brez idej ste, prazni nič je vas, pa hočete ubiti idejo, duha, Boga samega! Vsaka vojska nekje in nekaj časa zmaguje. Tudi vi ste navidezno zmagali. Ali kako dolgo bo donel vaš krvavi slavospev? Sangus martyrum — semen christianorum, kri rod. Ubijate, streljate, uklepate v težke okove, zapirate v strahovite ječe, a že danes je kri rodila na stotine, stotisoče novih junakov, vaša krvava fronta se je zredčila, vaš krik straši, pri vas ostane le smrt — pogin!

O pravem, svetem mučeniju morem danes pisati, ko je prišlo na dan, kar sem mogel prej le slutiti. Izrazil sem v prvem članku dvom, da bi bili nadškof Cepak, vikar Bučkavič in drugi katoliški duhovniki, ki so bili postavljeni pred moskovske "sodnike," izdajice, špijoni, uporniki. Slutnja se je uresničila. Žid Radek in sluga Čičerin sta sicer zelo otepala okrog sebe in se hučo sklicavala na suvereno "vlado," a godi se jima po prislavicu: "Kdor kriči, je izgubil." Morda ne vse, a mnogo je prišlo na dan, in to, kar je prodrlo, žično omrežje rdeče cenzure, zadostuje, priča, jasno priča, da se je komunizem — nered zagnal na katoliško cerkev, ker v njej jo v prvi vrsti utelesnjen vsak red. Tako je, nič drugače.

Poslušajmo, kaj poroča posebni dopisnik Francis McCullagh in New York Heraldu z dne 6. aprila t. l. Članek je naravnost pretresljiv. Porabim le to, da dokažem istino moje slutnje, namreč da o kakih političnih zločincih pri ruskih katoliških duhovnikih ni duha ne slaha. Dopisnik pristavlja, da piše le to, kar je sam videl in slišal in se ne sklicuje morda samo na kako govorjenje. Pravi, da ni prijatelj Poljakov in ne simpatizira z njimi, to se pravi v tem slučaju, ne simpatizira s katoliki. "For the Polish priest," piše, "put on trial here I had no personal feeling and I should not have hesitated to denounced these priest if it had been to my satisfaction they had plotted against the Soviet Government on behalf of Poland. But having carefully listened to all the evidence I am convinced these Petrograd priest never engaged in any plot against the Soviet Government. The persecution was on religious grounds alone. It is the first item in a program for the destruction of Christianity in Russia."

In dalje piše: "Krylenko, who conducted the persecution, and Gelfkin, the presiding judge, made this perfectly clear. They asked every one of the clerical prisoners whether they had taught the catechism to children, and every prisoners answered 'yes.'

They then read the Bolshevik law, which makes it a crime to impart religious teaching to any one under 18 years old, and asked each prisoner if he would continue to teach catechism. The reply in every case was "yes," always delivered in a firm tone and sometimes accompanied by a smile — a smile of pity, In fancy, for the ignorance of a man who would ask such a question of priest who had remained with their flock in Petrograd during the last five years of terror."

Jasno ko beli dan. Pa bodo kričali vsi rdeči prijatelji krvavih moskovskih Židov: "Zakon, zakon . . . Bolshevik law . . . kako, da učite, ko ne smete . . ." Kričačem daje odgovor Spasitelj sam: "Idite in učite," in odgovorili so jih že davno apostoli: "Boga treba bolj ubogati ko ljudi . . ."

Prav značilno piše omenjeni poročevalec še dalje: "And, to the surprise of the Red judges, they the priest would not promise to cease saying Mass. (Rdečkarji in senator Borah, tu pa ni niti kakega Bolshevik law!) This case, however, does not concern Roman Catholics alone. It concerns all religions, including the Jews. It is a crime under the Bolshevik law to impart religious teaching to any person under the age of 18 years, each though the teacher be the mother and the pupil her child. (Živila rdeča svoboda!) This law therefore strikes at all religious and at one of the most sacred rights of parents."

Še vsak volk se, če treba, obleče v ovčjo obliko. Pa bi se svobodni boljševiki ne! Zato piše poročevalec, ki je vse videl in slišal:

"The trial, as I have shown, was a religious trial and not a political one, though the persecutor tried hard to make out it was political."

O tem "persecutorju" pravi McCullagh: "Of all the blood-thirsty wild beast I have ever set eyes on, Krylenko is the worst."

Samo človek, ki se je izpremenil v bestijo, more početi kaj takega, kar se je izvršilo med ploskanjem drugih bestij koncem marca v Moskvi, a enako lahko trdim, da more tudi le skozinsko podivjan človek tako početje zagovarjati.

Bestija vedno besni preden pogine.

Strašno žalostno poglavje je to, v slovanski zgodovini, a me ne prestraši: Kri — rod! Slava slovanskim mučenikom!

Io podpira to podjetje. Torej na pokopališče sv. Križa, Angleži imajo pa sv. Jožefa. Angleži imajo tudi napeljano vodo na svoje pokopališče, da poleti škropijo grobov, na katerih raste vse polno cvetje. Mi smo se žemeli z njimi, da bodo napeljali vodo tudi k nam, da bodo zelenela trava in cvetnice na grobovih ne bodo zvenele. Sicer pa odkar je v angleški cerkvi za pastorja Father Stern, so Angleži z nami zelo uljubni in prijazni. Obljubili so tudi nam, da bodo majniki pripredili velika narodno veselico v prid naše nove cerkve in Father Stern že se obesi kaka že ubita posoda. Ta se postavi v večji oddaljenosti od otrok. Nato si zavežejo z belo ruto oči, otroku. Parkrat se ga zasuče in nato postavi v isto smer, kjer je ona obešena posoda. Ako pride do nje, pa udari posodo, dobi 2 centa. Jaz mislim, da navdušuje za to igro napravita 2 centa. To se "drenjajo otroci in prosijo" jaz father, o Father" in mi palico iz rok vlečejo.

Take igre bomo imeli poleti tudi v Leadville. Otroci se že veselijo, ko sem jim že povedal, da bomo šli ven iz mesta, ko

(Dalje na 4. strani.)

sm jo prmahu pred stanovanje ata Zafrnika. Poringu sm za zvonec in ata so prtekel odpirat. Že na njih obrazu sm vidu, de jm nekaj ni prov. Ko sm vstopu zagledam v sobi še štir druge muje priatlčke. Bli so: Zajčk, Mulek in Zgunka Navak. No vsedi Pavle so velet ala nekam osorno. Precej sm vedu de se je moglu prot atatu nekaj našpilat, toda kaj, tega nejsem vedu in ferbc me je tko gnov, de kar sedet nism mogu prgmah. Zgunko m je pa tko meru s sujem očmi, kocki Krilenko nadškofa Zelplaka v Moskvi. "Sapramiš in nazaj," sm djav v sujmu srcu: "to pa ne bo nič kaj preveč dobrega, kocki izgleda. Ko tko premisiljujem se že ata oglasio in pravjo:

"Ti Pavle! Jest sm te poklicav zato, de daš ti nam suj natancn odgovor. Al veš kaj si ti nam obljudu v zadnjic, 'de ne boš nič več prpdov tistm editorju na 22. strašni, ki ne zna jezika za zobmi držat? Al se ti misliš z nas zmeraj take afne guncat? Povej mi zdej tukaj vprico vseh nas!"

"Jemnasta ata kaj se je pa zgudlu?" sm ga prov brumno vprašu.

"Kaj? Ti me sedaj še vprsuješ, kaj se je zgudlu? Ti salesbolski Pavle Ti. Najraje b ti jih naštu po srbsku 25 po ta zadnji," je zakričav na ves glas.

Men so šle pa lase že v left, ker Zgunka se je že veseliv, de me bo mazu po srbsk. "Nikar ne bodte ledje taku brezmiseln. Počakajte de vam dam suj odgovor."

"Na dan s tistem tujem odgovorom," je zakriču Zgunka vesprije, ker je biv glih prejsn večer z Minko na veselic "čmrli."

"Naj bo v imen božjim," sm djav. Ko sm to zgovoru je že zakriču Zgunka in na drug stran pa ata Zafrnikov oba h krati: "V čegavim imenu?"

"V božjem," pravm še enkrat.

"Od božjih imen ne boš tu nič gobezdov!" so se zadrali vsi Mulek, Zajčk, ata in Zgunka. "Mi ne poznamo nič božjega, mi smo božji sami!" so še prstavlata Zafrnik.

"Če hočeš, da boš z nami črešnje zobav, pôtem postani naše barve! Ta barva je rdeča bar-

val!" se je prov osorne zadru Mulek. Ostali pa so skočili s sijeh sedežev in so kričal: "živo rdeča farbca!"

Za božjo voljo kaj bo pa zdej, sm sam pr seb djav. Tu le ne bo neč kaj prida. Tak so k gadje. Kmal se spet ata oglasio in pravjo:

"Pavle pogledj kolk trubla s ti nam že naredu. Posebn pa tist tuj editor tam na 22. strašni. Pogledj imel smo suj lep miljonski fondek, kako lep je biv, ki je vsebovov skoro 60 tavžent larju. V njem pa je blu placa najmanj za kakih 5 miljunov. In vse to b se blo še dosegel, ko ne bi biv ti odpirav sujeh širokih ust tam k jeh nej potreba. Šu s k tistmu tujmu editarju pa smu vse potrabezlov, kar s zvedu od nas. Potem je tist tuj prijatu potrabezlov v sujih cajtungah, de sm potvarjalec. Le kaj tu njega skribi, če jest tukaj potvarjam rokopise in če prikrijem vse po svoje, kokr men boljš paše? Al misliš ti Pavle de sm jest taku neumn, de bom dajav ukazevat od naših zarukaneh kranjc k prapajo k naš jednot? Ti so in bodo taku plesal, kokr bom jest gochu. To si zapomni ti in tist tuj editor na 22. strašni. In če jest farbam krajnce in štajerce to tebe neč ne briga in twojga aditarja ne! Ko b ne blo tistga twojga tdtarja b jest vidš Pavle ne dobiv 80 protestu zadnji teden od raznih članu in društev. Sicer mi je malo mar. Zmetal sem jih v koš, kakor po navadi. A to ti povem, da tega je kriv sam tist tvoj prijatu na 22. strašni. Zatu sm take vole, de b najrajš sklicu krajnske lawndalske klanice skupje pa b šov nad njega."

"Da tako je tako!" so pritrdili ostali.

"No le nič ne bodte hudi!" sm djav prav ponizno. "Jaz ga že naučim tistga mojga prijatla, de bo Vam dav gmah." In res kmal sm se poslovu in dons sm pa k njem pršu zarad tega.

Zdej mi pa oni povejo, kakšen

človek so, de ne morjo movčat im sijga jezika za zobmi držat? Al oni mislijo, de jest nem prpovedujem také osebne stvari zato, de jeh oni potem drukaja v njene cajtengi? Al me čjo res prpravt na tu, de jeh bom enkrat prijev in jeh s hlač stresu? Za božjo volo, če mi oni še enkrat kaj takega povzročijo potem sva pa za zmir skoz! Le naj si to dobr zapomnijo!

Zdej morem pa kar prec na prej, se mi nastrašansk mudi, morem še tren kečat za v New York. Od bratca Petra sm dobiv brzojavko, de je silno bolan. Porocil prav, da je obolen na možganah— se je preveč napil munšajna! Zdej pa morem jet revčka obiskat. Dokler se ne vrnem pa z Bogom!

Vaš Pavle.

ISČE SE DELAVCE.

Mizarje in druge izdelovalce leseni predmetov. Morajo biti izkušeni. Sprejme se tudi par začetnikov. Stalno delo pri popravljanju klavirjev — pianov. Vprašajte pri:

The Cable Company,
2214 So. Paulina St.
CHICAGO, ILL.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Vsem cenjenim naročnikom in prijateljem našega lista po državi Pennsylvania in New York uljudno naznanjam, da jih bo v kratkem obiskal naš potovlani zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen pobirati naročnino, oglase in sploh vse, kar je v zvezi z listi Edinost, Ave Maria in Glasnikom P. S. J.

Vse naše naročnike prosimo, da mu gredo pri tem njegovem delu katoliški tisk na roko in mu pomagajo širiti list, ki se bori za delavske koristi in za razširjanje katoliškega prepričanja

Up. Edinosti in Ave Maria.

VARCEN NAROD

VLAGA PREVIDNO
IN INVESTIRA RAZUMNO V

Kaspar State Bank

NAJVEČJI JUGOSLOVANSKI
BANKI V ZEDINJENIH
DRŽAVAH

1900 — BLUE ISLAND AVENUE,
vogal 19. ulice.
CHICAGO, ILLINOIS.

KAPITAL IN PREBITEK
\$1.250,000.00

Pod državnim in
vladnim nadzorstvom in
Chicago Clearing
House Ass'n.

PRODAJAMO ŠIFKARTE za vse
parobrodne družbe za v Jugoslavijo
in nazaj. Izdelujemo prošnje (affidavite)
za priseljence, ter pošiljamo denar
v staro domovino najceneje in najhitreje.

Dramatičnim klubom in društvom

naznanjam, da smo prejeli te dni iz starega kraja več originalnih krasnih novih gledaliških iger, ki bodo jako primerne za naše amerikansko-slovenske dramatične odre. V kratkem bomo pričeli objavljati v našem listu krasno šaloigro:

"BABILON"

Ta igra je krasna veselo-igra in kot načič za naše gledališke odre.

Cenjenim društvam naznanjam, da bomo tiskali nekaj več številk vsake izdaje, v kateri bo priobčevana gori omenjena igra. Katerim društvam se bo dopadla bodo lahko naročili od nas vse številke, v katerih bo cela igra, in tako jim ne bo treba prepisavati igre, kar povzroči mnogo dela, ampak bodo samo izrezali uloge iz lista in iste razdelili med igralce.

TISKOVNA DRUŽBA EDINOST.

NEKAJ ZA VSAKO HIŠO.

PREBERITE NASLEDNJI OGLES PAZNO IN GOTOVODODETE NAŠLI NEKAJ, KAR BO DOBRODOŠLO VAŠI HIŠI.

POSEBNOSTI ZA KUHINJO.

Ravno ob sedanjem času so kuharice najbolj v zadregi glede tega, kaj naj kuhajo, da ne bi dajale vedno eno in isto na mizo. One vedo, da ima dobra večerja veliko besedo pri vzdrževanju soglasja in zadovoljnosti v hiši. Da jim pomagam pri tej težkih nalogih, jih tu nudim nekaj pripomočkov:

SUHE GOBE. Dobil sem zopet večjo količino dobrih zbranih suhih gob iz Ljubljane v zacijsenih plehnatih škatljah. V vsaki en funt ali več okusnih, ročno zbranih, suhih gob. Nudim jih v nakup po znižani ceni: \$1.00 za škatlj, 5 škatelj za \$4.50 in to škatelj za \$8.50. Pri večjem naročilu posebne cene. Poština vracanuna.

Da ne boste v zadregi, kako se te gobe pripravijo, pošljem z vsakim naročilom potrebna navodila. — Rojakinje—kuharice, sezite po njih, in nikoli ne boste v zadregi, kaj bi skuhale, kajti gobova juha, gobov zos, gobova salata, gobov rižot, gobov "ajmoht" iz teh gob, bo zadovoljil najbolj zbirčna tista.

IZLUSČENE OREHE sem dobil iz starega kraja; lepi so, suhi in okusni. Ne bo Vam žal, če jih naročite, kajti Vaš orehova potica, orehovi štruklji, in orehova jedila bodo povečala Vaš gospodinjski vpliv v Vaši hiši. Funt teh orehov pošljem s poštino vred za 65 centov, 5 funtov za \$3.00, 10 funtov za \$5.50.

STAROKRAJSKE JEDILNE DIŠAVE IN PRIMESI so potrebne našim kuharicam, kajti brez njih ne morejo napraviti jedi, da bi imela "naš okus." Najavažeje med njimi so: Španski ūzran, majaran, šatranj, lörberjeve jagode, lörberjeva pesera, muškatov oreh, muškatov cvet, importirana ogrska paprika, žbice, cimet, mak. Zavitek vsakega teh predmetov stane 25c. s poštino vred.

SUHE ČEŠPLJE (slive). Importiral sem večjo količino pravih bosanskih sliv. Rečem Vam, da so iste nekaj posebnega za kuhino. Dočim so ameriške večinoma preparirane s kemikalijami, da obdrže vodo in težo, so bosanske skozinsko pristne, vsled cesar skoro še enkrat toliko zaležejo, ker Vi kupite samo substanco, a vodo imate doma. Ne bo Vam žal, ako jih naročite nekaj Zapokovane so v zaboljih od 50 funtov. Nudim jih Vam po roč. fuit, to je, \$5.00 zabolj. — Prevoznina ni vracanuna.

PRAVE IMPORTIRANE BRINJEVE JAGODE Vam nudim v nakup in sicer v vrečah od 100 funtov. Cena je \$5.00 za vrečo. — Prevoznina ni vracanuna.

ROŽICE IN PRAVI RUSKI ČAJ imam tuži v zalogi ter jih razpošiljam v zavitkih od 35c. s poštino vred.

KNAJPOVA DOMAČA ZDRAVILA.

Skrbite, da bo Vaše telo zdravo in sveže, ter da bo tako v stanu odibijati napade nevarnih bolezni. Slaba prebava, zaslivena prsa ali vrat in druge take navidez male kostne bolezni čestokrat pripravljajo pot hujš in nevarnim. Knajp nudi vspešna zdravila za take potuhnje bolezni. Vsaka hiša bi morala imeti zbirko njegovih najvažnejših zdravil večno pri roki, da jih ni treba šele potem naročevati, ko je potreba že tukaj.

Najavažeje med Knajpovimi zdravilnimi rastlinami so: Aloja, angelika, arnika, bezeg, borovnice, brinjeve jagode, dobova skorja, encjan, galun, grško seno, habač, hvošč ali preslica, sladki jačnež, roža sv. Janeza, kamelice, kafra, koprive, krčna trava, lanena moka, lapuh, lučnik, meta, močvirna detelja, motovilc, omela, pelin, pibrov koren, povojček, trpotec, revar ali divji regrat, rožmarin, šipečje jagode, smetlika, tavžentroža, trnovčev cvet, trobentica, truskavec, vijolica, vinska ruta, žajbelj, žoltilo. — Škatlja posameznih teh predmetov stane 25 centov s poštino vred.

Dalje Knajp priporoča tudi razna olja, kakor: brinjevo olje, kafrno olje, nagelovo olje, mandelovo olje, oljčno olje. Stekleničica stane 35c. skupno s poštino.

Kdor naroči vsa navedena zdravila — rastlin in olja — naenkrat, mu jih pošljem za \$10.00. Poštino plačam jaz.

Z vsakim naročilom pošljem tudi spis: Kaj pravi Knajp o uporabi teh zdravil.

NA PRODAJ IMAM TUDI:

1. Importirane lončene in porcelanaste pipe (fajfe), importiran tobak za pipe in cigarete, kakor tudi cigaretne papirčke.

2. Slovenske gramofonske plošče, gramofone, piane in šivalne stroje.

3. Razno zlatnino, kakor ure, verižice, prstane, brazletne, jedilno orodje itd.

4. Vsakovrstno obleko, dežne plašče, čevlje, klobuke, blankete itd.

Ako še nimate mojega kataloga s slikami, pišite še danes ponj. Pošljem ga zastonj.

Naročilom pridešte poštni ali ekspressni money order, znamke ali denar.

ZA OBILNA NAROČILA SE PRIPOROČA

Joseph Vogrič, STATION D. BOX 8.
NEW YORK, CITY.

VABILLO

K.

GLEDALIŠKIMA PREDSTAVAMA

kateri priredi

Slov. podp. družba "Sv. Mohorja"

V Cerkveni dvorani Sv. Štefana

NA LINCOLN IN 22nd PLACE.

V nedeljo, 29. aprila 1923

točno ob 2:30 popoldne.

Igli se vprzorita samo enkrat ob gori označenem času.

Vstopnina 50c. za otroke 20c.

VSPORED PROGRAMA:

1. Pozdravni govor.
2. Igra: "KAKERŠEN GOSPOD — TAK SLUGA" veseloigra v dolgem enem dejanju.

OSEBE:

Muhič Milan, poročnik	Mr. John Starc
Matiček, njegov sluga	Mr. Joe Fajfar
Šalič Jovo, poročnik	Mr. John Prah
Butec Lipe, rekrut	Mr. Frank Mali
Nežika, kuharica	Miss Mici Koporc
pl. Radenski, grasač	Mr. John Jerič
Ema, njegova hči	Miss Millie Kozjek
Medvedar, hišni gospodar	Mr. Louis Železnikar
3.	

"MALENKOSTI"

ROMAN V ŠTIRIH DELIH.

Španski spisal p. L. Coloma iz Družbe Jezuseve.

Prevedel Paulus.

Leopoldina Pastor, samica štiridesetih let, možatega obnajanja, čednega obraza in izobražena, je pospravljala kos za kosom sladčice in pecivo in se razgovarjala z Don Kazimirom Pantojas, postarnim šolskim ravnateljem. Razpravljala sta važno vprašanje, ali je beseda tramvaj — ravno kar so ga polagali v predmet Salamanca — moškega ali ženskega spola. Kakor koli se je zvijal Don Kazimir, Leopoldina je junaško in odločno trdila in zagovarjala, da je tramvaj moškega spola.

Vsa družba ji je pritegnila in oblekli so tramvaju moške hlače — tudi Fernando Callerta in Gorito Sardona in resnobni markiz de Butron, nekdaj ministru plenipotenciario, sedaj pa že gastronom-strokovnjak. Mož je bil izredno kosmat v lice in kraljeva Izabela ga je v šali imenovala Robinzona, češ, da si ne more drugače predstavljati znanega samotarja na zapuščenem otoku, kakor z obrazom in brado svojega plenipotenciaria.

Najezil je kosmate obrvi, nekaj časa molče motril pepel svoje fine smodke, nato pa je brez prehoda prešel s "tramvaja" na visoko positiko, svoj prizabljeni predmet. Vsi so ga pazno poslušali, ko je s temnimi bavrami in premišljenimi potezami slikal dnevni politični položaj. Vedel je prav dobro, da so dame španske grandeze desna roka vsem politikom, ki želijo obnovitev burbonske krone, in štel si je v svoje dolžnost, da podžiga in vodi vmeno teh velejasnih senor.

Tužno sliko je podajal markiz: kralj je osamljen, ministrske krize se podijo druga za drugo kakor vročinski napadi, upor divja po deželi, trgovci v Madridu so napravili vstajo in pobili okna alkaldu. Par dni poprej, dne 18. junija, je razgrajala polpa mestne sodrge po ulicah, razbijala šipe in svetilke ter prečila slovesno razsvetljavo, s katero je mesto hotelo slaviti obletnico vladanja Pija IX. Med tem časom pa je nešteta množica vseh barv in strank v parku "Buen retiro" ploskala satiri "El principe Lila", ki je smešila vladarja v vlogi z imenom Maccaroni I.

Te razmere so bile prav po volji damam srega španskega plemstva, zakaj vse to je pripravljalo ugodna tla obnovitvi burbonske vlade, ki so za njo tako vneto delovali.

Toda — temen oblak straši na obzorju, tako je pripravljalo Butron in dal svojemu zarasemu temnemu obrazu še temnejši izraz ter namršil obrvi: na severu se dvigajo karlisti in na vseh koncih dežele grozi revolucija. Težko bo, oteti tolifikim požrešnim žrelom edini, tako zaželeni grižljaj.

"Obnovitev burbonske krone je gotova stvar," tako je končal markiz s proroškim glasom, "toda prišli bodo do nje le po lužah krvi — — — V duhu vidim, da se bliža Španiji vnovič leta 1839. z vsemi svojimi grozotami — — —"

Senore so se preplašile in s tihim, pridržanim glasom so se začele meniti o giljotini — — — Umreti, tega jih je bilo groza. Kaj bi naj pač vedele te ženske o smrti? Poznale so jo kvečjemu iz predstav kraljevega dvornega gledališča — — —

Dukesa je začela z boječim glasom pripravljati, da je vidiela v Londonu v galeriji madame Tussant giljotino, pod katero je padla glava Ludovika XVI. Senora de Lopez Moreno se je prijela za debeli vrat, kakor bi že čutila na njem smrtno ostrovo. Leopoldina se ni čisto nič vznemirila. Ko bi bilo treba umrieti za domovino, bi umrla, kakor svojčas Charlotte Corday, je pravila, poprej pa bi še spravila s sveta pol stotine brezvestnih Maratov. Carmen je vzdihnila in tiho vprašala, ali taka smrt na giljotini napravi velike bolečine?

"Občuti se samo hlad jeklene ostrine," se je oglasil nekdo v ozadju z globokim, votlim glasom.

ZAJTERKI! KOSILO! VEČERJA!

Te tr ipotrebujemo sleherni dan. Da se pa oskrbi dobro in okusno zajterki, kosilo in večerjo, je potreba dobiti kakih dobrih stvari, zlasti dobrega mesa itd. Tega pa dobite najboljšega, če ga greste kupiti k:

MATH. KREMESEC
SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street, Chicago, Ill.
Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljše vsak dan sveže meso, suho po domaćem načinu prekajeno meso in prave domače

"Kranjske klobase," doma narejene po slov receptu.

Gospodinje zapomnite si to!

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:

"HMELJ IN MALT"

Zraven doma navodilo, kako zvariti dobro domače PIVO!

Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.

MAL—TEEN—MALT—EXTRACT CO.

Jos. Bielak, lastnik

1942 W. 21st Street,

CHICAGO, ILL.

Vsi so se prestrašeni obrnil. Misliši so, da je prišel sam Robespierre iz groba, pripravljati svoje izkušnje.

Ali videli so samo Don Kazimira Pantojas. Nasmejal se jim je, držal se je z eno ruko za grlo, z drugo pa je drobil zajčka, iz saksonskega porcelana fino izdelanega, ki je stal poleg neštih drugih umetnih in drobnarij na majhni mizici v kotu. Dobri mož je imel navado, da je zdobil in potrl v svoji razmišljeno vse, kar mu je prišlo med prste, dolge kakor špargeljnove stebla. Nadeli so mu bili zato priimek "el ciclon literario" — literarni ciklon (vhod).

Šaljive besede tega literata so pregnale družbi težke misli in pogovor se je obrnil na veseljše stvari.

V salon je pridrvela kakor vihra Izabela Mazacan, ponosa, s prešernim pogledom, napol visoka dama, napol brezstidna koketka. Lovski pes Diana jo je spremljal.

Poljubila je duševi roko, si slekla eno rokavico in hlastno izpila dva požirka čaja.

"Butron, smodko!" je rekla in z izkušenostjo veterana je vrgla nepričakovano, brez uvoda, med držbo bombo:

"Imenovana je nova dvorna dama — — —"

Iznenadena je planila vsa družba s svojih sedežev in čudočito naglo je izginil duševi glavobol. Križem so letela vprašanja.

"Katera je? Kdo je?"

In zaradi, katera bi bila prevzela to mesto, saj so vendar španske plemkinje bile vnete pristašnje Alfonzove in so prezračale kraljico Marijo Viktorijo, tuško, in dvorna dama bi smela nositi le "una grande."

"E, kaj," je vzklknila dukesa, "žena kakega polkovnika iz pod Alcoleje bo — — —"

"Bogata meščanka," je ugibala Carmen.

"Miss Zaeo, slavno jahalka," je pripomnil Gorito Sardona.

"Ne, ne," je odgovarjala Izabela, "plemkinja španske grandeze je."

Novo iznenadjenje! Vzklikni nevolje. Resni diplomat Butron je nagubančil čelo:

"Ni mogoče! Ni mogoče!"

"Morebiti je kaka grandinja iz provincij, brezstidnica, ki je mi ne poznamo," je rekla Leopoldina Pastorjeva.

"Ne, ne, grandinja je iz prestolnice in čiste krvi! Čudno se mi zdijo, da je ni tukaj . . ."

POZOR IGRALCI HARMONIK

Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enako kakerski kdo želi. Popravljam vsakovrstne harmonike, delo garantirano, cene so zmerne. Pišite po našem ceniku. Se prizorjam rojakom širokem Amerike za narocila. S spoštovanjem

ANTON MERVAR,
6921 St. Clair Avenue,
CLEVELAND, O.

V zalogi imam tudi vsakovrstne
LUBASOVE HARMONIKE.

An EXTRA Pair Gives Double Wear

POVABLJENI STE

da pridejte v našo trgovino in si ogledate naše bogate zaloge vsakovrstnih oblek, narejene v vseh modah in velikostih!

Za može in mladeniče

OBLEKE Z ENIM IN DVOJNIM HLAČAMI najnovejše mode, ki jih imamo na izbiro sedaj v naši trgovini, na različne načine narejene in v različnih barvah. Pridite v našo trgovino in našli boste fino izbiro, kjer si boste lahko izbrali obleko, ki bo vam krojila in ugajala. Mi krojimo obleke, da prijateljimo vsaki postavi. Pri nas dobite obleke za vsako postavo, malo ali veliko, po sledenih zmernih cenah

\$22.50, \$25.00, \$30.00, \$35.00, \$40.00 in \$45.00.

V torek, četrtek in soboto imamo odprt zvečer. Ob nedeljah imamo odprt našo trgovino dopoldne.

1800—1808 Blue Island Ave., Cor. 18th Street.

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje s 2. strani.)

skopni sneg in se bomo igrali. Pa pridni so ti otroci. Vi ne vešte, kako radi hodijo k nauku, ob 2 popoldne ob nedeljah in že znajo precej dobro slovensko govoriti in moliti, ko prej niso skoraj nič znali. Prejšnji gospod je so jih večina poučevali v angleščini, a ja sem še novodobec v Ameriki in ne znam tako spremno sušati jezik v ustih kot oni, ki so v Ameriki študirali in znajo dobro angleščo. Ker sem še vedno zaveden Slovenec in se bojim, da bi jezik ne pozabil in ker je naša fara sv. Jožefa eminentno slovenska fara, zato počujem večina vse v slovenskem jeziku. Ko bom znaš pa angleščo, ne bom preziral tega modernega jezika, ampak bom otoke tudi v angleščini poučeval.

Gledate zidave naše nove cerkve pa Vam povem, da vsa stvar se precej dobro napreduje. Še so razvaline, a posvetujemo se vedno, kako bi polagoma začeli. Domnenili smo se, da bomo prav kmalu očistili oni prostor in načeli kopati, da napravimo dobro utrjeno podlago novi cerkvi. Poleg tega pa zmeraj naprej nabiramo denar pri domačih pri Anglezih in pišemo za pomoč na vse plati. Polagoma se sveta viša in očividno je z nami božja pomoč.

Vse naše dobrotnike in one, ki z namim držem, iskreno pozdravljamo in obljubimo, da bomo še zanaprej vsaki večer v zasilni cerkvi za nje molili.

Rev. John Miklavčič.

Chicago, Ill. — Na kratek obisk je prišel ob dnevi Rev. Luka Gladek, slovenec župnik iz Steeltona, Pa. Č. g. si je ogledal tudi našo tiskarno in se o isti kako pohvalno izrazil. Obiskal bo tudi sosedne naselbine Waukegan in Joliet.

— Pogreb Mrs. Eme Račič, o katere smrti smo že poročali, se je vršil zadnji pondeljek do

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill. Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZIA, KLIJUČAVNIC IN STEKLA.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.

Najboljše delo, najnižje cene. Rojaci obrnite se vselej na svojega rojaka!

List Edinost

je last slovenskih katoliških delavcev v Ameriki. Za njih korist se izdaja, da brani njih pravice in jim kaže pravo pot do pravega napredka. List Edinost zahaja skoro v vse slovenske naselbine po Ameriki. Vse zavedne slovenske družine so nanj naročene, in ga pridno čitajo, ker v njem najdejo največ pravega poduka, mnogo zanimivih novic in zavabnega čita.

ZATO SO OGLASI V LISTU "EDINOSTI" USPEŠNI. Trgovci, ki imajo svoje trgovine naj poizkusijo objaviti v listu "Edinosti" in prepričani smo, da bodo potem v Edinosti stalno oglašali.

DRUŠTVA SE BODO POVZDIGNILA DO VSPEHA, ako ob raznih prireditvah in kampanjah oglašajo v našem listu. Poizkusite se enkrat. Poslužite se lista za Vašo reklamo, da je list ponese na slovenske domove pred oči slovenskih rojakov, da bodo znali, kaj priprejate in kdaj.

NAŠA TISKARNA

je sedaj skoro najmodernejša slovenska tiskarna v Ameriki. Tiskarska dela izvršujemo lično in točno. Vsem slovenskim č. gg. duhovnikom, cenjenim društvam, trgovcem in posameznikom, se najlepše priporočamo, da se spomnijo na nas, kadar potrebujejo, kakih tiskovin.

Ničesar drugega ne prosimo Vas, kakor vprašajete nas za cene, predno oddate naročile drugam. Ako le to storite, smo prepričani, da bomo vedno tiskali Vaše tiskovine mi!

Mi izvršimo vsako tiskarsko delo. Najsib bo še tako malo ali veliko. Poizkusite pri nas!

TISKOVNA DR. 'EDINOST'

1849 W. 22nd Street Chicago, Ill.

Phone: Canal 0098.

poldne sv. mašo zadušnico v slovenski cerkvi sv. Štefana. Od tam na Ressurection pokopališče na Summit. Pogreb obrede je opravil Very Rev. Hugo Bren, Pogreb je bil tako veličasten, katerega se je vdeleno več društv, h katerim je priprala pokojnica. Žaluočemu soprogu in vsem sorodnikom izražamo še enkrat naše globoko sožalje. Pokojnici, ki je legla v tako rani grob pa raj in pokoj!

Prihodnjo nedeljo priredijo družba sv. Mohorja dve krasni gledališki veselj-igri: "Kakršen gospod — tak sluga" in "Kje je meja?". Po igri pa se vrši v šolski dvorani družbenega domača zabava v razvedrila. Občinstvo se vabi k obilnemu udeležbi!

IZ DUHOVSKIH KROGOV.

V Pittsburghu, Pa. je vodil v prvi polovici tega meseca sv. misijon Rev. Dr. Štefko Zamjen z jako povoljnim in velikim uspehom. Istotako je dal priložnost rojakom po večini manjših naselbin po Pensylvaniji, da so opravili velikonočno dolžnost.

V So. Chicago so imeli teden ob priliku tamkajnega fara "Zegnanja" sv. Jurija 40 urno pobožnost, katero je vodil župnik v Chicago, ki je obolel in